ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಅವರೇ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ' ಎಂದು ಅಪ್ಪ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ನಾವು ಕ್ರಮೇಣ ಕುಂಜಮ್ಮಾಳಿಂದ ದೂರವಿರಲು ಆರಂಭಿಸಿದೆವು.

ಮಲಪ್ಪುರಮ್‌ಗೆ ಹೋದ ನಂತರ ನಾನು ತುಂಬಾ ದಣಿದಿದ್ದೆ. ಎರಡು ದಿನ ವಿಶ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ಪಡೆದೆ; ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಗೂ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ, ಏನೂ ಮಾಡಲೂ ಇಲ್ಲ. ಅಪ್ಪ ಬೇಯಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅವರೇ ನನ್ನ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ವಾಶಿಂಗ್ ಮೆಶಿನ್‌ಗೆ ಹಾಕಿ ಸ್ವಚ್ಛ ಮಾಡಿದರು.

ನಾನು ಕ್ರಮೇಣ ಮನೆಯ ಕೆಲಸ–ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಿದೆ. ಹತ್ತು ದಿನದೊಳಗೇ ಅಡುಗೆಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡೆ. ಮನೆಯನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿಟ್ಟೆ. ಅಪ್ಪನ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲೂ ಅವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅಪ್ಪನಿಗೆ ಅವರದೇ ಆದ ವಿಶಿಷ್ಟತೆಯಿತ್ತು; ಆದರೂ ಅನೇಕ ವಸ್ತುಗಳು ಚದುರಿರುತ್ತಿದ್ದವು. ಅಲ್ಮಾರಿನಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಕಾಗದಪತ್ರಗಳು ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತವಾಗಿದ್ದವು. ನಾನು ಕಾರ್ಡ್‌ಬೋರ್ಡಿನ ಡಬ್ಬಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸಿ, ಅವರ ಬ್ಯಾಂಕ್, ಪೆನ್ಷನ್, ಮನೆ, ಚರ್ಚ್ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಾಗದಪತ್ರಗಳನ್ನು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಜೋಡಿಸಿಟ್ಟೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಡಬ್ಬದ ಮೇಲೆ ಚೀಟಿ ಅಂಟಿಸಿದೆ. ಅವರ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ತಂದೆ. ಮೂರ್ನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮನೆಯ ರೂಪವನ್ನೇ ಬದಲಿಸಿದೆ. ಇಡೀ ಮನೆಯನ್ನು ಹೊಳೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಿದೆ. ಕಿಚನ್‌ಗೆ ಹೊಸ ರೂಪವನ್ನು ಕೊಟ್ಟೆ, ಅಲ್ಲಿದ್ದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿಟ್ಟೆ. ಅಪ್ಪ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ನೆರೆಹೊರೆಯವರು ಸಹ ನನ್ನನ್ನು ಪ್ರಶಂಸಿಸಿದರು.

ನಾನು ಮತ್ತು ಅಪ್ಪ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕೂತು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹರಟುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಅಮ್ಮ ಮತ್ತು ನೀಲ್‌ನನ್ನು ನೆನೆಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಅನೇಕ ನೆನಪುಗಳು ಮರುಕಳಿಸುತ್ತಿದ್ದವು; ಒಮ್ಮೆ ನಕ್ಕರೆ, ಮಗದೊಮ್ಮೆ ರೋದಿಸುತ್ತಿದ್ದೆವು. ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಭಕ್ತಿಯ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೆ.

ಅಪ್ಪ ನನ್ನ ತಲೆಗೆ ಕಟ್ಟಿದ್ದ ಬ್ಯಾಂಡೇಜ್ ಮತ್ತು ಮುಖದ ಮೇಲೆ ಪರಚಿದ್ದ ಕಲೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿದ್ದರು. ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ಕೇಳಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಕೂಡಲೇ, ಅವರನ್ನು ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದೆ; ಆಗ ಅವರು ನನ್ನನ್ನು ಮೈದಡವಿ, 'ವೆಲ್‌ಕಮ್ ಹೋಮ್!' ಎಂದಿದ್ದರು. ನಾನು ನನ್ನ ಪ್ರಯಾಣದ ಆಯಾಸವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಂಡು, ಸಾಮಾನ್ಯಳಾದಾಗ ಅವರು ಕೇಳಿದರು, 'ನ್ಯಾನ್ಸಿ, ಶಾಲೆಯ ರಜಗಳು ಆರಂಭವಾಗುವುದಕ್ಕೂ ಮೊದಲು ಬಂದಿದ್ದೀಯ? ನೀನು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಯೋಚಿಸಿಯೇ ಪ್ರೋಗ್ರಾಮ್ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಮಗನೊಂದಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದೆ. ನೀನು ಈ ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಜೋಶ್‌ನೊಂದಿಗೆ ಯೂರೋಪ್ ಪ್ರವಾಸಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ಯೋಚನೆಯಿತ್ತಲ್ಲ? ಎಲ್ಲಾ ಕ್ಷೇಮ ತಾನೇ...?'

ನಾನು ನನ್ನ ಮತ್ತು ಜೋಶ್‌ನ ಟಿಕೆಟನ್ನು, ನಾವಿಬ್ಬರು ದುಬೈನಲ್ಲಿ ಭೇಟಿಯಾಗುವ ಹಾಗೆ ಬುಕ್ ಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಕೇರಳದ ವಿಮಾನ ಹಿಡಿದು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಮಲಪ್ಪುರಮ್‌ಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದೆವು.

'ಇಲ್ಲ ಅಪ್ಪ, ಏನೂ ಸರಿಯಿಲ್ಲ...' – ನಾನು ರೋದಿಸಿದೆ. ನಾನು ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಅಪ್ಪನಿಗೆ ನನ್ನ ಚದುರಿದ ಜೀವನದ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳಿದೆ. ನನ್ನೆಲ್ಲಾ ವೇದನೆ, ನೋವು, ದುಃಖವನ್ನು ಅವರೆದುರು ಬಿಚ್ಚಿಟ್ಟೆ. ಯಾವುದನ್ನೂ ಮರೆಮಾಚಲಿಲ್ಲ.

ನನ್ನ ಕಥೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಅಪ್ಪ ಮೂಕರಾದರು, ಅವರು ಸೋಫಾದಿಂದ ಎದ್ದು ಹೋಗಿ ಕುರ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ಕೂತರು. ಈ ಕುರ್ಚಿ ಎಷ್ಟು ಹಳೆಯದು ಎಂಬುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಕುರ್ಚಿಯನ್ನು ನನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸದಾ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ತಿರುವನಂತಪುರಮ್‌ನಿಂದ ಅಮ್ಮನ ಶವವನ್ನು ತಂದಾಗ ಅಪ್ಪ ಇದೇ ಕುರ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ಸೋತವರಂತೆ ಕೂತಿದ್ದರು. ಅವರು ತಮ್ಮೆರಡೂ ಕೈಗಳನ್ನು ತಲೆಯ ಮೇಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, 'ನಾನು ನಾಶವಾದೆ. ನನ್ನ ಮನೆ ಹಾಳಾಯಿತು, ಸಾಂದ್ರಾ ಇಲ್ಲದೆ ನಾನು ಈ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಸಾಕಲಿ...' ಎಂದು ಬಿಕ್ಕಳಿಸಿ ಬಿಕ್ಕಳಿಸಿ ರೋದಿಸಿದ್ದರು.

ಅವರು ಇದೇ ಕುರ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ಕೂತು ನೀಲ್‌ನ ಸಾವಿನ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ ಜಾರ್ಜ್ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದ. ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಅಪ್ಪ ಕಂಪಿಸಿದರು, ಅವರ ಹಲ್ಲುಗಳು ಕಟಕಟ ಸದ್ದು ಮಾಡಿದವು. ಅವರ ಮಡಿಲಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಬೈಬಲ್ ಕೆಳಗೆ ಬಿತ್ತು, 'ನಾನು ಕಟ್ಟಿದ ಮನೆ ಕುಸಿಯಿತು. ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟಾದ ಕಂಬವೆಂದು ಯಾರನ್ನು ತಿಳಿದಿದ್ದೆನೋ, ಅವನು ಮೇಣವೆಂದು ಸಾಬೀತಾದ. ನೀಲ್ ಇಲ್ಲದೆ ನಾನು ಹೇಗೆ ಬದುಕಲಿ?'

ಅವರು ಇದೇ ಕುರ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ಕೂತು ತಮ್ಮ ಬೈಬಲ್ ಓದುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂದು ಅವರು ತಮ್ಮ ಇದೇ ಪ್ರೀತಿಯ ಕುರ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ಕೂತು ನನ್ನ ವೇದನೆಯನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಒಂದೇ ಸಮನೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ವಿರಾಮದ ಚಿಹ್ನೆಯನ್ನೂ ಹಾಕಲಿಲ್ಲ. ಅಬ್ರಾಹಮ್, ಲಾರ್ಸ್... ಅಬ್ರಾಹಮ್ ಮಹಿಳೆಯರ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗುವುದು, ಕಾನೂನು ಬಾಹಿರ ಸಂಬಂಧ ಮಾಡುವುದು; ಲಾರ್ಸ್‌ನ ಹೊಡೆತ ಬಡಿತಗಳು... ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳಿದೆ. ಅಪ್ಪ ನನ್ನನ್ನು ಕಳವಳದಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು. ದುಃಖ ಮತ್ತು ವಿಷಾದವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ನಾನು ಲಾರ್ಸ್‌ನೊಂದಿಗೆ ಸುಖದ ದಾಂಪತ್ಯ ಜೀವನವನ್ನು ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂಬ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಅವರೆದುರು ಮೂಡಿಸಿದ್ದೆ. ಇಂದು ಎಲ್ಲವೂ ಬಹಿರಂಗಗೊಳ್ಳುತ್ತಿತ್ತು. ಅವರು ಪೆಟ್ಟು ತಿಂದವರಂತೆ ಹೇಳಿದರು, 'ನ್ಯಾನ್ಸಿ, ನೀನೇಕೆ ಎಲ್ಲವನ್ನು ಒಂಟಿಯಾಗಿ ಸಹಿಸಿದೆ? ನನಗೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮೊದಲೇ ಏಕೆ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ? ನಿನ್ನ ಅಮ್ಮ ಇಲ್ಲ, ಆದರೆ ನಾನು ಜೀವಂತವಾಗಿದ್ದೆ... ನಾನಿನ್ನೂ ಸತ್ತಿಲ್ಲ' ಅಪ್ಪ ರೋದಿಸಿದರು.

ನಾನು ಅಪ್ಪನ ಕಣ್ಣೀರನ್ನು ಒರೆಸುತ್ತಾ ಹೇಳಿದೆ, 'ಅಪ್ಪ, ಅದಕ್ಕೇ ನಿಮಗೆ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ... ನೀವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡ್ತಾ ನಿಮ್ಮ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ.'

'ನೀನು ಲಾರ್ಸ್‌ನೊಂದಿಗೆ ಇರುವ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಒಂಟಿ ಹೆಣ್ಣು ಅಸಹಾಯಕ ಹೆಣ್ಣಿಗಿಂತ ಲೇಸು...' ಅಪ್ಪನ ದುರ್ಬಲ ಧ್ವನಿ ಒಮ್ಮೆಲೆ ಸಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಬದಲಾಗಿತ್ತು, 'ಎಷ್ಟು ಬೇಗ ಸಾಧ್ಯವೋ, ಅಷ್ಟು ಬೇಗ ಆ ದುಷ್ಟನಿಂದ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡಿ. ನನ್ನ ಹೂವಿನಂಥ ಮಗುವಿಗೆ ಆ ದುಷ್ಟ ಹೊಡೆಯುತ್ತಾನೆಂದರೆ, ಅವನಿಗೆ ನರಕದಲ್ಲೂ ಜಾಗ ಸಿಗಲ್ಲ. ಅವನಿಗೆ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಿದ್ದರೆ, ಬೇರೆಯವರ ದುಃಖ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅವನು ಹಾಳಾಗಲಿ, ಅವನು ಕೊಳೆತು ನಾರಲಿ...' ಅಪ್ಪನಿಗೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬರನ್ನು ನಿಂದಿಸುವ ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಕೇಡನ್ನು ಬಯಸುವ ಅಭ್ಯಾಸವಿರಲಿಲ್ಲ, ಆದರೆ ಇಂದು ಅವರು ಲಾರ್ಸ್‌ನನ್ನು ಮನಸಾರೆ ಹಳಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಅದನ್ನು ಲಾರ್ಸ್ ಕೇಳುವಂತಿದ್ದರೆ...!

ಅಪ್ಪನೆದುರು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕಾರಿದ ನಂತರ ನನಗೆ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಲಭಿಸಿತು. ಅವರೊಂದಿಗೆ ಜೀವನ ಸಹಜವಾಯಿತು. ನನಗೂ ನೆಮ್ಮದಿಯೆನಿಸಿತು. ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಶಾಂತಿಯಿತ್ತು. ಅವರಿಂದ ಸ್ನೇಹ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣೆಯ ವಾತಾವರಣ ಲಭಿಸಿತ್ತು. ಅವರು ನಿವೃತ್ತರಾದ ನಂತರ ಬಂದ ಹಣದಿಂದ ಮನೆಯನ್ನು ರೆನೊವೇಶನ್ ಮಾಡಿಸಿ, ಮನೆಯನ್ನು ದೊಡ್ಡದು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ವಿಧದ ಸೌಕರ್ಯವಿತ್ತು. 'ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಬಿಡುವಿಲ್ಲದ ಬದುಕಿನಿಂದ ಸಮಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮೂರ್ನಾಲ್ಕು ದಿನ ನನ್ನ ಬಳಿಗೆ ವಿಶ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಬರ್ತೀರಿ. ನೀವಿಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ದಿನ ಆರಾಮಾಗಿ ಇರಬಹುದು' ಎಂದು ಅಪ್ಪ ನಮಗೆಲ್ಲಾ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ಅಪ್ಪ ತುಂಬಾ ಆಸಕ್ತಿವಹಿಸಿ, ಮನೆಯನ್ನು ಕಲಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಶೃಂಗರಿಸಿದ್ದರು. ನನಗೆ, ರೇಚಲ್‌ಗೆ ಮತ್ತು ಜಾರ್ಜ್‌ಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ರೂಮುಗಳಿದ್ದವು. ಬಾಗಿಲುಗಳ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ನೇಮ್ ಪ್ಲೇಟ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕಲಾಗಿತ್ತು. 'ಸೋ ಕ್ಯೂಟ್! ಪ್ರೀತಿಯ ಅಪ್ಪಾ!' ಎಂದು ನಾವು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ನಕ್ಕಿದ್ದೆವು.

'ಆಗಾಗ ಮಕ್ಕಳಂಥ ಮಾತುಗಳು ಮತ್ತು ಚೇಷ್ಟೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಜೀವನ ಬಿದಿರಿನ ಗಳದಂತೆ ಗಡಸಾಗುತ್ತದೆ' ಎಂದರು ಅಪ್ಪ.

ಕೋಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯ ವಸ್ತುಗಳಾದ ಬೆಡ್, ಸ್ಟಡಿ ಟೇಬಲ್, ಕುರ್ಚಿ ಮತ್ತು ಅಲ್ಮಾರಗಳಿದ್ದವು. ಗೋಡೆಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಫೋಟೊಗಳಿದ್ದವು. ಜಾರ್ಜ್ ಮತ್ತು ರೇಚಲ್‌ರ ಕೋಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ಜೀವನ ಸಂಗಾತಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಹ ಅವರ ಫೋಟೊಗಳನ್ನು ಹಾಕಲಾಗಿತ್ತು. ನನ್ನ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಒಂಟಿ ಫೋಟೊ ಮತ್ತು ಜೋಶ್‌ನೊಂದಿಗಿನ ಫೋಟೊ ಹಾಕಲಾಗಿತ್ತು. ಅಪ್ಪ ತಾನೇ ಯಾವ ಪತಿಯೊಂದಿಗೆ ನನ್ನ ಫೋಟೊ ಹಾಕುವುದು? ಒಬ್ಬ ಪತಿಯಾಗಿದ್ದರೆ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರು. ನನ್ನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಪತಿ ಬದಲಾಗುತ್ತಿದ್ದ, ಜೀವನ ಬದಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ನನಗೆ, ಅಪ್ಪನ ಮನೆ ನನ್ನ ಮಗನನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗುವ ಬಿಡಾರವಾಗಿತ್ತು. ಅವನು